

Υπόθεση C-575/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία κατάθεσης:

15 Σεπτεμβρίου 2023

Το αιτούν δικαστήριο:

Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο)

Ημερομηνία της απόφασης περί παραπομπής:

31 Αυγούστου 2023

Προσφεύγοντες:

FT

AL

ON

Καθού:

État belge

Παρεμβαίνουσα:

Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου

I. Τα πραγματικά περιστατικά και η προσβαλλόμενη πράξη

- 1 Με προσφυγή που κατέθεσαν στις 26 Ιουλίου 2021, οι FT, AL και ON ζητούν την ακύρωση του βασιλικού διατάγματος της 1ης Ιουνίου 2021 σχετικά με τα συγγενικά δικαιώματα του καλλιτεχνικού προσωπικού της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου (MB αριθ. 2021042025 της 4ης Ιουνίου 2021).
- 2 Πριν από την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, η εκμετάλλευση των συγγενικών δικαιωμάτων των μουσικών της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου (στο εξής: EOB), παρεμβαίνουσα, αποτελούσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της βασικής Επιτροπής διαβούλευσης.

- 3 Από το 2016, διεξάγονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΟΒ και των συνδικαλιστικών εκπροσώπων των μουσικών, στο πλαίσιο της βασικής Επιτροπής διαβούλευσης, προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με την αμοιβή που καταβάλλεται για τα συγγενικά δικαιώματα. Μέχρι σήμερα, οι διαπραγματεύσεις αυτές δεν έχουν ολοκληρωθεί.
- 4 Τον Σεπτέμβριο του 2019, η ΕΟΒ αποφάσισε να προτείνει στους μουσικούς να υπογράψουν μεμονωμένες συμβάσεις, οι οποίες προέβλεπαν ορισμένα κατ' αποκοπήν ποσά, τα οποία θα καταβάλλονταν αμέσως στους μουσικούς που θα υπέγραφαν την εν λόγω σύμβαση και θα παρακατατίθεντο για τους λοιπούς εν αναμονή της έκδοσης βασιλικού διατάγματος.
- 5 Το εν λόγω βασιλικό διάταγμα, το οποίο αποτελεί την προσβαλλόμενη πράξη, εκδόθηκε την 1η Ιουνίου 2021. Το προοίμιο του ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ·

[...]

Εκτιμώντας ότι το άρθρο XI.205, παράγραφος 4, του Code de droit économique (Κώδικα οικονομικού δικαίου) επιτρέπει, όταν πραγματοποιούνται παροχές από ερμηνευτή σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, τα περιουσιακά δικαιώματα που απορρέουν από τα συγγενικά δικαιώματα να εκχωρούνται στον εργοδότη, υπό την προϋπόθεση ότι η εκχώρηση των δικαιωμάτων προβλέπεται ρητώς και ότι η παροχή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης·

Εκτιμώντας ότι χάριν της εύρυθμης λειτουργίας της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου πρέπει να της εκχωρούνται όλα τα δικαιώματα που συνδέονται με την εκτέλεση και την εκμετάλλευση των παροχών των ερμηνευτών της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου·

Εκτιμώντας ότι η οδηγία (ΕΕ) 2019/790 [...] καθιερώνει στο άρθρο 18 την αρχή της δέουσας και αναλογικής αμοιβής των ερμηνευτών, έχοντας υπόψη την αρχή της συμβατικής ελευθερίας και τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ δικαιωμάτων και συμφερόντων·

Εκτιμώντας ότι η αιτιολογική σκέψη 73 της ίδιας οδηγίας διευκρινίζει ότι ένα κατ' αποκοπήν ποσό μπορεί επίσης να συνιστά αναλογική αμοιβή και ότι τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε τομέα·

Εκτιμώντας ότι η αμοιβή που προβλέπεται στο παρόν βασιλικό διάταγμα είναι κατάλληλη και αναλογική λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα

χαρακτηριστικά του τομέα, τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση των συγγενικών δικαιωμάτων των μουσικών της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου, καθώς και την αμοιβή των συγγενικών δικαιωμάτων που εφαρμόζεται σε βελγικές ορχήστρες παρόμοιου μεγέθους και νομικής κατάστασης·

[...]».

Οι διατάξεις του βασιλικού διατάγματος ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 1. Για τους σκοπούς του παρόντος διατάγματος νοούνται ως:

1^ο Ερμηνευτής: ο μουσικός της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου, ο οποίος προσλαμβάνεται υπό καθεστώς δημοσίου δικαίου ή με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, αποκλεισμένου κάθε μουσικού που ασκεί καθήκοντα μουσικού διευθυντή ή σολίστα.

[...]

8^ο Υπηρεσία: κάθε παροχή από ερμηνευτές, η οποία μεταδίδεται, καταγράφεται οπτικοακουστικά ή φωνογραφείται, με σκοπό την εκμετάλλευσή της από την Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου ή τους δικαιούχους της, έχουσα διάρκεια τουλάχιστον τριών και κατ' ανώτατο όριο τεσσάρων ωρών ή έχουσα τη διάρκεια μιας "ζωντανής" συναυλίας.

Άρθρο 2. Ο ερμηνευτής εκχωρεί στην Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου[,] σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος, τα συγγενικά δικαιώματα που αφορούν τις παροχές του που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της αποστολής του στην υπηρεσία της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου.

Άρθρο 3.

§ 1. Δυνάμει του άρθρου 2, έναντι των οριζομένων στα άρθρα 4 και 6 αποζημιώσεων, εκχωρούνται στην Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου τα ακόλουθα συγγενικά δικαιώματα: [...]

§ 2. Τα δικαιώματα που εκχωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 2 και την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου εκχωρούνται για όλη τη διάρκεια των συγγενικών δικαιωμάτων και σε παγκόσμιο επίπεδο.

[...]

Άρθρο 4.

§ 1. Ως αντιπαροχή για την εκχώρηση των δικαιωμάτων που εκχωρούνται δυνάμει των άρθρων 2 και 3, χορηγείται στους ερμηνευτές οι οποίοι έχουν παράσχει υπηρεσίες για ένα πλήρες έτος ετήσια αποζημίωση ακαθάριστου

ύψους 600 ευρώ. Για τους ερμηνευτές που δεν έχουν παράσχει υπηρεσίες για ένα πλήρες έτος, η αποζημίωση ανέρχεται σε 24 ευρώ ακαθάριστα ανά υπηρεσία. [...]

§ 2. Το ποσό αυτό καταβάλλεται στους ερμηνευτές ως “συγγενικά δικαιώματα”.

§ 3. Η ετήσια αποζημίωση ύψους 600 ευρώ που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου καλύπτει την εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων που προβλέπεται στα άρθρα 2 και 3 μέχρι ανώτατου αριθμού 25 υπηρεσιών ετησίως. [...]

[...]

Οι εγγραφές φωνογραφημάτων σε στούντιο [...] δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό αυτό. Για τις εγγραφές αυτές χορηγείται ειδική αποζημίωση ύψους 3 000 ευρώ ανά φωνογράφημα, η οποία κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των συμμετεχόντων ερμηνευτών.

Οι υπηρεσίες οι οποίες αποτελούν αντικείμενο οπτικοακουστικής εγγραφής μεταδιδόμενης μέσω τηλεοπτικής (ανα)μετάδοσης για την οποία ο διοργανωτής καταβάλλει αμοιβή στην Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό αυτό. Η αμοιβή που λαμβάνει η Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου για την τηλεοπτική αναμετάδοση κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των συμμετεχόντων ερμηνευτών.

Σε περίπτωση υπέρβασης του αριθμού υπηρεσιών που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο, οφείλεται στους ερμηνευτές πρόσθετη αποζημίωση ακαθάριστου ύψους 24 ευρώ ανά υπηρεσία.

§ 4. Ως συμπλήρωμα της αποζημίωσης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ο ερμηνευτής δικαιούται πρόσθετη αποζημίωση για τα συγγενικά δικαιώματα στο πλαίσιο της εκτέλεσης σύμβασης που έχει συναφθεί μεταξύ προσώπου που διέπεται αποκλειστικά από το ιδιωτικό δίκαιο και της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου. Η καταβολή της πρόσθετης αυτής αποζημίωσης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να καταστήσει ζημιολόγο την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης από την Εθνική Ορχήστρα του Βελγίου.

Η εν λόγω αποζημίωση καθορίζεται, για το σύνολο των ερμηνευτών, στο 50 % των καθαρών εσόδων της Εθνικής Ορχήστρας του Βελγίου, αφού αφαιρεθούν οι μεταβλητές δαπάνες παραγωγής (διευθυντής ορχήστρας, πρόσθετοι μουσικοί, σολίστες χορωδίας, αίθουσα, δαπάνες εγγραφής, μάρκετινγκ, δραματολογία,...), το οποίο κατανέμεται ισομερώς μεταξύ των συμμετεχόντων ερμηνευτών.

[...]».

II. Το νομικό πλαίσιο

1. Το δίκαιο της Ένωσης

- 6 Η οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2011/29/ΕΚ (ΕΕ 2019, L 130, σ. 92), ενισχύει την προστασία των δημιουργών και των ερμηνευτών. Η εν λόγω οδηγία θεσπίζει γι' αυτούς δικαίωμα εύλογης αμοιβής τους στο πλαίσιο των συμβάσεων εκμετάλλευσης των έργων τους.
- 7 Οι αιτιολογικές σκέψεις 72 και 73 αναφέρουν:
- «72. Οι δημιουργοί και οι ερμηνευτές συνήθως βρίσκονται σε ασθενέστερη συμβατική θέση όταν χορηγούν άδεια χρήσης ή μεταβιβάζουν τα δικαιώματά τους, μεταξύ άλλων μέσω των δικών τους εταιρειών, για τους σκοπούς της εκμετάλλευσης έναντι αμοιβής, και τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα χρειάζονται την προστασία που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία για να μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τα εναρμονισμένα δικαιώματα βάσει του δικαίου της Ένωσης. Η ανάγκη αυτή προστασίας δεν προκύπτει όταν ο αντισυμβαλλόμενος ενεργεί ως τελικός χρήστης και δεν εκμεταλλεύεται ο ίδιος το έργο ή την ερμηνεία, πράγμα που θα μπορούσε, για παράδειγμα, να συμβαίνει σε ορισμένες συμβάσεις εργασίας.
73. Η αμοιβή των δημιουργών και των ερμηνευτών θα πρέπει να είναι κατάλληλη και αναλογική προς την πραγματική ή δυνητική οικονομική αξία των δικαιωμάτων για τα οποία χορηγείται άδεια χρήσης ή τα οποία μεταβιβάζονται, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβολή του δημιουργού ή του ερμηνευτή στο συνολικό έργο ή άλλο αντικείμενο προστασίας και όλες τις άλλες περιστάσεις της υπόθεσης, όπως οι πρακτικές της αγοράς ή η πραγματική εκμετάλλευση του έργου. Ένα κατ' αποκοπή ποσό μπορεί επίσης να συνιστά αναλογική αμοιβή, αλλά δεν θα πρέπει να αποτελεί τον κανόνα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευχέρεια, να καθορίζουν ειδικές περιπτώσεις για την εφαρμογή των κατ' αποκοπή ποσών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε τομέα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι ελεύθερα να εφαρμόζουν την αρχή της κατάλληλης και αναλογικής αμοιβής μέσω διαφορετικών υφιστάμενων ή νέων μηχανισμών που εισάγονται, οι οποίοι μπορούν να περιλαμβάνουν συλλογικές διαπραγματεύσεις και άλλους μηχανισμούς, υπό την προϋπόθεση ότι οι μηχανισμοί αυτοί είναι σύμφωνοι με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης».
- 8 Οι αιτιολογικές σκέψεις 74 έως 78 αφορούν την ανάγκη να διαθέτουν οι δημιουργοί και οι ερμηνευτές πληροφορίες προς εκτίμηση της οικονομικής αξίας των δικαιωμάτων τους, μεταξύ άλλων σε βάθος χρόνου και σε σύγκριση με την αμοιβή που λαμβάνουν ως αντιπαροχή για την εκχώρησή τους, τη σημασία της

διαφάνειας στον τομέα αυτό και την αναγκαιότητα ενός μηχανισμού προσαρμογής της εν λόγω αμοιβής.

- 9 Η αιτιολογική σκέψη 82 αναφέρει: «Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι εμποδίζει τους δικαιούχους αποκλειστικών δικαιωμάτων δυνάμει της νομοθεσίας της Ένωσης για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας από το να επιτρέπουν τη χρήση των έργων τους ή άλλων αντικειμένων προστασίας άνευ ανταλλάγματος, μεταξύ άλλων μέσω μη αποκλειστικών αδειών άνευ ανταλλάγματος προς όφελος οποιωνδήποτε χρηστών».
- 10 Το κεφάλαιο 3, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εύλογη αμοιβή στις συμβάσεις εκμετάλλευσης δημιουργών και ερμηνευτών» περιλαμβάνει τις ακόλουθες διατάξεις:

18– Αρχή της δέουσας και αναλογικής αμοιβής

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όταν δημιουργοί και ερμηνευτές παρέχουν άδεια ή μεταβιβάζουν τα αποκλειστικά τους δικαιώματα για την εκμετάλλευση των έργων τους ή άλλων αντικειμένων προστασίας, δικαιούνται να λαμβάνουν δέουσα και αναλογική αμοιβή.

2. Κατά την εφαρμογή στο εθνικό δίκαιο της αρχής που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να χρησιμοποιούν διαφορετικούς μηχανισμούς και να λαμβάνουν υπόψη την αρχή της συμβατικής ελευθερίας και τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ δικαιωμάτων και συμφερόντων.

Άρθρο 19 – Υποχρέωση διαφάνειας [...]

Άρθρο 20– Μηχανισμός αναπροσαρμογής συμβάσεων

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, ελλείψει συμφωνίας που να προκύπτει από συλλογικές διαπραγματεύσεις σε ισχύ η οποία να προβλέπει έναν μηχανισμό συγκρίσιμο με αυτόν που θεσπίζεται στο παρόν άρθρο, οι δημιουργοί και οι ερμηνευτές ή οι εκπρόσωποί τους δικαιούνται να αξιώνουν πρόσθετη, κατάλληλη και δίκαιη αμοιβή από το μέρος με το οποίο έχουν συνάψει σύμβαση για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους ή από τους διαδόχους του μέρους αυτού, όταν η αμοιβή η οποία είχε αρχικά συμφωνηθεί αποδεικνύεται δυσανάλογα χαμηλή σε σύγκριση με όλα τα επακόλουθα σχετικά έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των έργων ή των ερμηνειών.

[...]

Άρθρο 22 – Δικαίωμα ανάκλησης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν ένας δημιουργός ή ερμηνευτής έχει παραχωρήσει άδεια χρήσης ή έχει αυτός/ή μεταβιβάσει κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμά του/της επί έργου ή αντικειμένου προστασίας, ο δημιουργός ή ο ερμηνευτής έχει δικαίωμα να ανακαλέσει εν όλω ή εν μέρει την άδεια ή τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων όταν δεν λαμβάνει χώρα η εκμετάλλευση του έργου αυτού ή άλλου αντικειμένου προστασίας.

2. Ειδικές διατάξεις για τον μηχανισμό ανάκλησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μπορεί να προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής:

[...]

Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν έργα ή άλλα αντικείμενα προστασίας από την εφαρμογή του μηχανισμού ανάκλησης, εάν αυτά τα έργα ή άλλα αντικείμενα προστασίας συνήθως περιλαμβάνουν τις συμβολές αρκετών δημιουργών ή ερμηνευτών.

[...]».

Άρθρο 26 – Χρονική εφαρμογή

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα έργα και άλλα αντικείμενα που προστατεύονται από το εθνικό δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας την ή μετά την 7η Ιουνίου 2021.

2. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θίγει τις πράξεις που έχουν συναφθεί και τα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί πριν από την 7η Ιουνίου 2021.

[...]

Άρθρο 29 – Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο την 7η Ιουνίου 2021. [...]»

2. Το εθνικό δίκαιο

- 11 Κατά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, το βιβλίο XI του Code de droit éconοmique (Κώδικα οικονομικού δικαίου) περιείχε τις ακόλουθες διατάξεις, στο κεφάλαιο 3 «Συγγενικά δικαιώματα» του τίτλου 5 «Δικαιώματα του δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα»:

«Άρθρο XI.203 [...]

Τα συγγενικά δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο παρόν κεφάλαιο είναι κινητά, εκχωρήσιμα και μεταβιβάσιμα, εν όλω ή εν μέρει, σύμφωνα με τους κανόνες του Αστικού Κώδικα. Ειδικότερα, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκποίησης ή απλής ή αποκλειστικής άδειας χρήσης.

[...]

Άρθρο XI.205

§ 1. Μόνον ο ερμηνευτής έχει το δικαίωμα να αναπαράγει την ερμηνεία του ή να επιτρέπει την αναπαραγωγή της, με οποιονδήποτε τρόπο και υπό οποιαδήποτε μορφή, άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη, εν όλω ή εν μέρει.

[...]

§ 4. Όταν πραγματοποιούνται ερμηνείες από ερμηνευτή σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, τα περιουσιακά δικαιώματα μπορούν να εκχωρηθούν στον εργοδότη, υπό την προϋπόθεση ότι η εκχώρηση των δικαιωμάτων προβλέπεται ρητώς και ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

[...]

Η έκταση και οι διαδικαστικές λεπτομέρειες της μεταβίβασης μπορούν να καθορίζονται από συλλογικές συμφωνίες.

[...]

Άρθρο XI.206 [...]

§ 4. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, το ύψος της αμοιβής είναι αναλογικό προς τα έσοδα από την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου. Στην περίπτωση αυτή, ο παραγωγός θα αποστέλλει στον ερμηνευτή, τουλάχιστον μία φορά ανά έτος, κατάσταση των εσόδων που έχει αποκομίσει από κάθε τρόπο εκμετάλλευσης.

[...]».

- 12 Ο νόμος για τη μεταφορά της οδηγίας 2019/790 στο εθνικό δίκαιο δημοσιεύθηκε στις 19 Ιουνίου 2022. Ο νόμος αυτός τροποποίησε ορισμένες από τις προπαρατεθείσες διατάξεις.

Το άρθρο XI.205 έχει πλέον ως εξής:

«§ 1. Μόνον ο ερμηνευτής έχει το δικαίωμα να αναπαράγει την ερμηνεία του ή να επιτρέπει την αναπαραγωγή της, με οποιονδήποτε τρόπο και υπό

οποιαδήποτε μορφή, άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη, εν όλω ή εν μέρει.

[...]

§ 4. Όταν πραγματοποιούνται ερμηνείες από ερμηνευτή σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, τα περιουσιακά δικαιώματα μπορούν να εκχωρηθούν στον εργοδότη ή να του παραχωρηθεί άδεια χρήσης τους, υπό την προϋπόθεση ότι η εκχώρηση των δικαιωμάτων ή η παραχώρηση άδειας χρήσης τους προβλέπεται ρητώς και η παροχή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της σύμβασης ή του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.

[...]».

Το δικαίωμα δέουσας και αναλογικής αμοιβής στο πλαίσιο των συμφωνιών εκμετάλλευσης κατοχυρώνεται ως εξής:

«Άρθρο XI.205/1. Όταν ο ερμηνευτής έχει εκχωρήσει τα αποκλειστικά δικαιώματά του ή έχει παραχωρήσει άδεια χρήσης των δικαιωμάτων αυτών για την εκμετάλλευση των ερμηνειών του στο πλαίσιο σύμβασης εκμετάλλευσης, διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει δέουσα και αναλογική αμοιβή».

Τέλος, το νέο άρθρο XI.205/5 προβλέπει τα εξής:

«Άρθρο XI.205/5. Οι συλλογικές συμφωνίες μπορούν, μεταξύ άλλων, να καθορίζουν :

1° την έκταση της εκχώρησης ή της παραχώρησης άδειας χρήσης δικαιωμάτων·

2° τις διαδικαστικές λεπτομέρειες της εκχώρησης ή της παραχώρησης άδειας χρήσης δικαιωμάτων·

3° τις διαδικαστικές λεπτομέρειες σχετικά με την αμοιβή για την εκχώρηση ή την παραχώρηση άδειας χρήσης·

[...]».

III. Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

1. Πρώτος λόγος ακυρώσεως

- 13 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ενδεχόμενη εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με τη συγκατάθεση του δικαιούχου τους. Ερμηνεύουν το άρθρο XI.205, παράγραφος 4, εδάφιο 4, του

Code de droit économique (Κώδικα οικονομικού δικαίου) υπό την έννοια ότι επιτρέπει την εκχώρηση συγγενικών δικαιωμάτων μέσω συλλογικών συμφωνιών, ιδίως όταν οι παροχές πραγματοποιούνται σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και τα περιουσιακά δικαιώματα εκχωρούνται στον εργοδότη. Κατά την άποψή τους, η εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων των ερμηνευτών που έχουν το καθεστώς του δημοσίου υπαλλήλου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο με κανονιστική πράξη, όπως ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης, αλλά πάντως με τη συγκατάθεση των δικαιούχων των δικαιωμάτων αυτών, μέσω συλλογικής συμφωνίας η οποία προκύπτει από διαβούλευση των συνδικαλιστικών αντιπροσωπειών. Ωστόσο, ουδεμία συλλογική συμφωνία έχει συναφθεί σχετικά με την έκταση και τις λεπτομέρειες της μεταβίβασης των συγγενικών δικαιωμάτων τους με την προσβαλλόμενη πράξη.

- 14 Το καθού και η παρεμβαίνουσα υποστηρίζουν ότι η παράγραφος 4 του άρθρου XI.205 θεσπίζει καθεστώς εξαίρεσης για τη μεταβίβαση των συγγενικών δικαιωμάτων, ιδίως όταν οι παροχές πραγματοποιούνται σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης. Κατά την άποψή τους, στην περίπτωση αυτή δεν συντρέχει λόγος συμμόρφωσης προς τους κανόνες του αστικού δικαίου. Η μεταβίβαση συγγενικών δικαιωμάτων μπορεί να προβλέπεται από τη σύμβαση εργασίας ή από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση. Η σύναψη συλλογικής συμφωνίας σχετικά με την έκταση και τις λεπτομέρειες της μεταβίβασης αποτελεί απλώς ευχέρεια.

2. Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως

Τα επιχειρήματα των προσφευγόντων

- 15 Ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως αφορά, μεταξύ άλλων, παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), των άρθρων 10 και 288 ΣΛΕΕ και των άρθρων 18 έως 20 και 22 της οδηγίας 2019/790.

Πρώτο σκέλος

- 16 Τα συγγενικά δικαιώματα αποτελούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, η προστασία των οποίων διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 17 του Χάρτη. Η εκχώρηση των δικαιωμάτων αυτών είναι δυνατή, αλλά υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο XI.205, παράγραφος 4, του Code de droit économique (Κώδικα οικονομικού δικαίου) και κατά συνέπεια η έκταση και οι όροι της μεταβίβασης των δικαιωμάτων αυτών να μπορούν να καθοριστούν είτε μέσω ατομικής συμφωνίας είτε μέσω «συλλογικής συμφωνίας» αστικού χαρακτήρα, η οποία προϋποθέτει σύμπτωση βουλήσεως μεταξύ των μερών.
- 17 Στον δημόσιο τομέα, οι εργασιακές σχέσεις μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων, και ιδίως οι οικονομικές συνθήκες των σχέσεων αυτών, καθορίζονται από τη φύση τους μονομερώς από τη διοικητική αρχή μέσω κανονιστικών πράξεων που

εκδίδονται μετά από διαπραγμάτευση, σύμφωνα με το νόμο. Η ΕΟΒ και το προσωπικό της, είτε δημοσιούπαλληλικό είτε απασχολούμενο με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, υπάγονται σ' αυτή τη νομική κατάσταση που προσιδιάζει στο διοικητικό δίκαιο. Στο πλαίσιο αυτό, η προσβαλλόμενη πράξη προβαίνει μονομερώς στην εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων των μουσικών, δημοσίων υπαλλήλων και απασχολούμενων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, χωρίς την ατομική ή συλλογική συναίνεση των ενδιαφερομένων. Δεδομένου ότι πρόκειται για περιουσιακά δικαιώματα, δεν μπορούν να εκχωρηθούν χωρίς τη συναίνεση του δικαιούχου τους, η οποία θα μπορούσε να λάβει τη μορφή συλλογικής συμφωνίας. Ελλείπει πρόβλεψη της συναίνεσης κάθε μουσικού ατομικώς-πράγμα το οποίο θα ερχόταν σε αντίθεση με τις αρχές της ισότητας και της απαγόρευσης των διακρίσεων, οι οποίες πρέπει να διέπουν τη ρύθμιση παρόμοιων καταστάσεων στο πλαίσιο κανονιστικής πράξης-η προσβαλλόμενη πράξη δεν θα μπορούσε να εκδοθεί χωρίς συλλογική συμφωνία.

- 18 Υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιοι υπάλληλοι, οι προσφεύγοντες φρονούν ότι εμπίπτουν στις διατάξεις του κεφαλαίου 3 της οδηγίας 2019/790. Οι καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου εμπίπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων, ενώ οι καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται υπό δημοσιούπαλληλικό καθεστώς δεν εξαιρούνται ρητώς από τις διατάξεις αυτές.
- 19 Το άρθρο 18 της οδηγίας 2019/790 πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα των αιτιολογικών σκέψεων 72 και 73. Η ΕΟΒ δεν ενεργεί ως τελικός χρήστης κατά την έννοια της αιτιολογικής σκέψης 72 της οδηγίας, αλλά επιδιώκει να αποκτήσει τα δικαιώματα των ερμηνευτών για να εκμεταλλεύεται η ίδια με τρίτους τις παροχές των καλλιτεχνών. Επομένως, τόσο οι καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου όσο και οι καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται υπό το δημοσιούπαλληλικό καθεστώς της ΕΟΒ πρέπει να τύχουν της προστασίας που προβλέπει η οδηγία.

Δεύτερο σκέλος

- 20 Με το δεύτερο σκέλος, οι προσφεύγοντες διαπιστώνουν ότι η προσβαλλόμενη πράξη, εκδοθείσα την 1η Ιουνίου 2021 με σκοπό να τεθεί σε ισχύ την ημέρα της δημοσίευσής της στη *Moniteur belge*, ήτοι την Παρασκευή 4 Ιουνίου 2021, δημοσιεύθηκε την τελευταία στιγμή, την τελευταία, δηλαδή, εργάσιμη ημέρα πριν από τη Δευτέρα 7 Ιουνίου 2021, καταληκτική ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας 2019/790 στο εθνικό δίκαιο.
- 21 Κατά τους προσφεύγοντες, το καθού, εκδίδοντας την προσβαλλόμενη πράξη ακριβώς πριν από την καταληκτική ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, θεώρησε ότι μπορούσε να παρακάμψει τις ρυθμίσεις της εν λόγω οδηγίας, οι οποίες ενισχύουν την προστασία των ερμηνευτών και προβλέπουν το δικαίωμά τους να διαπραγματεύονται συμβατικώς την εκχώρηση των δικαιωμάτων τους, να εισπράττουν δέουσα και αναλογική αμοιβή καθώς και πρόσθετη αμοιβή σε περίπτωση επιτυχίας.

- 22 Η προσβαλλόμενη πράξη παραβιάζει τις υποχρεώσεις αυτές στο μέτρο που συνεπάγεται υποχρεωτική εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων, προβλέπει, ως αντιπαροχή της εκχώρησης αυτής, αμοιβή η οποία ουδόλως είναι κατάλληλη και αναλογική, δεν προβλέπει καμία πρόσθετη αμοιβή σε περίπτωση επιτυχίας και δεν παρέχει κανένα δικαίωμα πληροφόρησης και εποπτείας της εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων αυτών.
- 23 Από την απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628), συνάγεται ότι, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας μεταφοράς που τάσσει μια οδηγία, τα κράτη μέλη οφείλουν να απέχουν από τη θέσπιση διατάξεων ικανών να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο το επιδιωκόμενο από την οικεία οδηγία αποτέλεσμα, συμπέρασμα που επιβεβαιώθηκε με την απόφαση της 4ης Ιουλίου 2006, *Αδενέλερ κ.λπ.* (C-212/04, EU:C:2006:443). Δυνάμει της εν λόγω νομολογίας, η εθνική αρχή δεν μπορούσε να θεσπίζει διατάξεις αντίθετες προς την οδηγία που βρισκόταν στο στάδιο της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, αλλά όφειλε, αντιθέτως, να έχει ήδη συμμορφωθεί προς αυτήν.
- 24 Οι «πράξεις που έχουν συναφθεί» πριν από τις 7 Ιουνίου 2021, για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 26, παράγραφος 2, της οδηγίας 2019/790, δεν μπορούν να είναι πράξεις που «έχουν εκδοθεί» από τις δημόσιες αρχές, οι οποίες πρέπει να τηρούν την ήδη ισχύουσα οδηγία. Η προσβαλλόμενη πράξη είναι ένας γενικός κανονισμός, ο οποίος υπόκειται στο καθεστώς της οδηγίας, έστω και αν εκδόθηκε μεταξύ της 9ης Ιουνίου 2019 και της 7ης Ιουνίου 2021. Το άρθρο 26 της οδηγίας έχει την έννοια ότι προστατεύει τα δικαιώματα που αποκτούν οι δημιουργοί και οι ερμηνευτές και όχι τα δικαιώματα που αποκτούν οι χρήστες. Τέλος, η διάταξη αυτή προστατεύει μόνο τα νομίμως κτηθέντα δικαιώματα, δηλαδή όσα αποκτήθηκαν σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο. Το άρθρο 26, παράγραφος 2, εφαρμόζεται στα δικαιώματα που αποκτώνται μετά τις 6 Ιουνίου 2019 μόνον εφόσον δεν θέτουν σε σοβαρό κίνδυνο τους σκοπούς της οδηγίας 2019/790.
- 25 Το άρθρο 26 της οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί λαμβανομένης υπόψη της αιτιολογικής σκέψης 82 υπό την έννοια ότι προστατεύει τα δικαιώματα που αποκτούν οι δημιουργοί και οι ερμηνευτές και όχι τα δικαιώματα που αποκτούν οι χρήστες.

Τα επιχειρήματα του καθού

Επί του πρώτου σκέλους

- 26 Το καθού επισημαίνει ότι το άρθρο 26 της οδηγίας 2019/790 εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των πράξεων που έχουν συναφθεί και των δικαιωμάτων που έχουν αποκτηθεί πριν από τις 7 Ιουνίου 2021. Αντιθέτως, το οικονομικό καθεστώς των δημοσίων υπαλλήλων, όπως οι μουσικοί της ΕΟΒ, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2019/790. Συνεπώς, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να αξιώσουν την εφαρμογή των άρθρων 18 έως 23 της οδηγίας, τα οποία αφορούν αποκλειστικά τους καλλιτέχνες που συνδέονται με σύμβαση εκμετάλλευσης των συγγενικών δικαιωμάτων τους και όχι τους δημοσίους υπαλλήλους.

Επί του δευτέρου σκέλους

- 27 Το καθού αμφισβητεί ότι έλαβε μέτρα που θα μπορούσαν να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος της οδηγίας. Η εν λόγω οδηγία δεν μπορεί να εφαρμοστεί στους καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται υπό το καθεστώς δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης, αλλά μόνο στους καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας. Μολονότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν emίπτει, κατά την άποψή του, στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, αναφέρει ότι επέλεξε να υιοθετήσει τη γενική γραμμή της οδηγίας κατά τη σύνταξη της προσβαλλόμενης πράξης. Ως εκ τούτου, η πράξη μνημόνευσε ρητώς την οδηγία στο προοίμιό της και προέβλεψε δέουσα και αναλογική αμοιβή προς όφελος των μουσικών της ΕΟΒ.
- 28 Η προσβαλλόμενη πράξη δεν αποκλείει τη δυνατότητα των καλλιτεχνών οι οποίοι είναι αποδέκτες της προσβαλλόμενης πράξης να συνάψουν ατομική ή συλλογική συμφωνία με την ΕΟΒ για τον καθορισμό των λεπτομερειών και της έκτασης της εκχώρησης. Η ίδια η προσβαλλόμενη πράξη περιέχει το σύνολο των πληροφοριών που χρειάζονται οι μουσικοί της ορχήστρας προκειμένου να είναι σε θέση να κρίνουν τον πρόσφορο και αναλογικό χαρακτήρα της αμοιβής τους.
- 29 Το καθού αμφισβητεί ότι παραβιάζεται το άρθρο 20 της οδηγίας, υπό την έννοια ότι οι προσφεύγοντες δεν αποδεικνύουν ότι η αμοιβή που προβλέπει η προσβαλλόμενη πράξη εμφανίζεται δυσανάλογα χαμηλή σε σύγκριση με όλα τα έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των έργων ή των ερμηνειών. Το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν προβλέπει κατάλληλη και εύλογη πρόσθετη αμοιβή σε περίπτωση επιτυχίας δεν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία και δεν αποκλείει τη δυνατότητα των ερμηνευτών να αξιώνουν πρόσθετη αμοιβή σε περίπτωση επιτυχίας και να τη διαπραγματεύονται με την ΕΟΒ μέσω χωριστής συμφωνίας.
- 30 Επιπλέον, το γεγονός ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν προβλέπει τη δυνατότητα ανάκλησης της εκχώρησης των δικαιωμάτων σε περίπτωση μη εκμετάλλευσης, ιδίως για τους ερμηνευτές που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δεν θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία. Η περίπτωση των παροχών της ορχήστρας, οι οποίες περιλαμβάνουν τις ερμηνείες όλων των μουσικών που την απαρτίζουν, emίπτει στο πεδίο εφαρμογής της δυνατότητας εξαίρεσης που αναφέρεται στο άρθρο 22, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 2019/790.

Τα επιχειρήματα της παρεμβαίνουσας

- 31 Η παρεμβαίνουσα εκτιμά ότι τα άρθρα 18 έως 23 της οδηγίας 2019/790, τα οποία δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή, είναι διατυπωμένα με ασαφείς όρους που αφήνουν στα κράτη μέλη πολύ μεγάλα περιθώρια χειρισμού για τη μεταφορά της στα εθνικά δίκαια.

- 32 Κατά την παρεμβαίνουσα, οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να επικαλεστούν την οδηγία για τους ακόλουθους λόγους:
- δεν έχει άμεση εφαρμογή στο βελγικό δίκαιο·
 - για λόγους ασφάλειας δικαίου, το άρθρο 26 ορίζει ότι η οδηγία (και, επομένως, οι διατάξεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο) δεν εφαρμόζεται σε καμία περίπτωση στα δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί πριν από τις 7 Ιουνίου 2021. Συνεπώς, οι εκχωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν πριν από τις 7 Ιουνίου 2021 δεν καλύπτονται από την οδηγία. Η προσβαλλόμενη πράξη τέθηκε σε ισχύ στις 4 Ιουνίου 2021, οπότε οι διατάξεις της εν λόγω οδηγίας δεν μπορούν να την επηρεάσουν καθ' οιονδήποτε τρόπο·
 - η επίκληση της οδηγίας γίνεται αποκλειστικά όσον αφορά τα άρθρα της 18 έως 22, σχετικά με τις «συμβάσεις εκμετάλλευσης», ενώ είναι αμφίβολο αν τα άρθρα αυτά έχουν εφαρμογή στις εκχωρήσεις συγγενικών δικαιωμάτων επί ερμηνειών πραγματοποιουμένων στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης.
- 33 Εν πάση περιπτώσει, η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι ικανή να θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη του αποτελέσματος που επιδιώκει η οδηγία 2019/790. Το καθεστώς αμοιβής που προβλέπει η προσβαλλόμενη πράξη είναι απολύτως σύμφωνο προς το επιδιωκόμενο από την οδηγία 2019/790 αποτέλεσμα.
- 34 Ένα δικαίωμα μπορεί να αποκτηθεί κατόπιν σύμβασης ή διά νομικής ή κανονιστικής διάταξης που έχει ως αποτέλεσμα την κτήση του δικαιώματος. Σύμφωνα με το άρθρο 26 της οδηγίας 2019/790, τα δικαιώματα που έχουν μεταβιβαστεί κατόπιν σύμβασης ή με άλλο τρόπο πριν από τις 7 Ιουνίου 2021 δεν επηρεάζονται από την οδηγία. Οι κανόνες της εν λόγω οδηγίας δεν εφαρμόζονται σε νομικές πράξεις προγενέστερες της 7ης Ιουνίου 2021.

3. Ο έκτος λόγος ακυρώσεως

- 35 Με τον έκτο λόγο ακυρώσεως προβάλλεται παράβαση διαφόρων διατάξεων, μεταξύ των οποίων του άρθρου 17 του Χάρτη και των άρθρων 18 έως 22 της οδηγίας 2019/790.

Τα επιχειρήματα των προσφευγόντων

- 36 Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής της οδηγίας, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν «έχει συναφθεί», αλλά «έχει εκδοθεί» μονομερώς από το καθού.

Πρώτο σκέλος

- 37 Η αμοιβή των συγγενικών δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται από την προσβαλλόμενη πράξη, δεν είναι δέουσα και αναλογική –ή ανάλογη– και δεν

βασίζεται σε κανένα αντικειμενικό και προσήκον στοιχείο που να καθιστά δυνατή την εκτίμηση του εύλογου χαρακτήρα της.

- 38 Από την αιτιολογική σκέψη 73 της οδηγίας 2019/790 προκύπτει ότι, προκειμένου η αμοιβή να μπορεί να θεωρηθεί δέουσα και αναλογική –ή ανάλογη– προς την πραγματική ή δυνητική αξία των μεταβιβαζόμενων δικαιωμάτων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συμβολή του καλλιτέχνη στην ερμηνεία και τυχόν άλλες περιστάσεις, όπως οι πρακτικές της αγοράς ή η πραγματική εκμετάλλευση του έργου. Ένα κατ' αποκοπήν ποσό μπορεί να γίνει δεκτό, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων κάθε τομέα, αλλά το ποσό αυτό πρέπει να καθορίζεται κατά τρόπο αντικειμενικό και προσηκόντως λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθέντων στοιχείων.

Για τον καθορισμό της αμοιβής που προβλέπει η προσβαλλόμενη πράξη, το καθού δεν στηρίχθηκε σε κανένα στοιχείο του τομέα, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του. Για παράδειγμα, τα κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση των συγγενικών δικαιωμάτων των μουσικών της ΕΟΒ δεν είναι γνωστά και, επομένως, δεν μπορούν να αποτελέσουν κριτήριο αναφοράς.

- 39 Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων που έλαβαν χώρα από το 2016 έως το 2019, οι προτάσεις της ΕΟΒ άλλαξαν, κατά τέτοιο τρόπο ώστε, μεταξύ Μαΐου 2017 και Φεβρουαρίου 2021, η πρότασή της αυξήθηκε από 320 σε 600 ευρώ για 25 συναυλίες, χωρίς η εξέλιξη αυτή να βασίζεται σε οποιοδήποτε αντικειμενικό και προσήκον κριτήριο εκτίμησης.
- 40 Δεν λαμβάνεται υπόψη, συγκριτικά, η αμοιβή των συγγενικών δικαιωμάτων που υφίσταται από πολλών ετών στη μόνη ορχήστρα παρόμοιου μεγέθους και νομικής κατάστασης με εκείνη της ΕΟΒ, δηλαδή εκείνη του Théâtre royal de la Monnaie. Στην περίπτωση της εν λόγω ορχήστρας, ο μηχανισμός που εφαρμόζεται βάσει «συλλογικής συμφωνίας» προβλέπει αμοιβή ύψους περίπου 2 500 ευρώ ετησίως. Από τη σύγκριση προκύπτει ότι οι μουσικοί της ΕΟΒ λαμβάνουν αμοιβή που σαφώς δεν είναι δέουσα και αναλογική –ή ανάλογη– και δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση από αντικειμενικές, προσήκουσες και εύλογες εκτιμήσεις.

Δεύτερο σκέλος

- 41 Με το δεύτερο σκέλος, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν περιέχει διάταξη που να διασφαλίζει ότι θα καταβάλλεται πρόσθετη αμοιβή στους δικαιούχους των δικαιωμάτων σε περίπτωση επιτυχούς εκμετάλλευσης των παροχών τους.
- 42 Μολονότι στο άρθρο 4, παράγραφος 4, της προσβαλλόμενης πράξης προβλέπεται πρόσθετη αποζημίωση, αυτή εξαρτάται από την εκτέλεση σύμβασης που συνάπτεται μεταξύ της ΕΟΒ και ανώνυμης εταιρίας ιδιωτικού δικαίου, η οποία έχει ως σκοπό την παραγωγή θεαμάτων με τη χρήση, μεταξύ άλλων, μηχανισμού φορολογικής ελάφρυνσης. Η συνεργασία αυτή θα επιτρέψει τη μέγιστη ιδιωτικοποίηση των κερδών προς όφελος της ιδιωτικής εταιρείας και θα

επιβαρύνει στον μέγιστο βαθμό με το κόστος παραγωγής την ΕΟΒ εις βάρος του Δημοσίου και των μουσικών.

- 43 Επομένως, η προσβαλλόμενη πράξη δεν συνάδει σε καμία περίπτωση με την αρχή που κατοχυρώνεται στην οδηγία 2019/790, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση εύλογης αμοιβής των μουσικών σε περίπτωση επιτυχίας της εκμετάλλευσης της εκ μέρους τους ερμηνείας καλλιτεχνικών έργων.
- 44 Το άρθρο 4, παράγραφος 4, της προσβαλλόμενης πράξης, το οποίο δεν προβλέπει καμία διαφάνεια ως προς τις συμβάσεις και τις δαπάνες παραγωγής, καθιστά την καταβολή της πρόσθετης αποζημίωσης απολύτως αβέβαιη, δεδομένου ότι η καταβολή αυτή δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να καταστήσει την εκτέλεση της σύμβασης του ΕΟΒ ζημιολόγο και δεδομένου ότι όλες οι μεταβλητές δαπάνες παραγωγής εκπίπτουν.
- 45 Η κατ' αποκοπήν αμοιβή που προβλέπεται στην προσβαλλόμενη πράξη απλώς αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά. Ωστόσο, η πράξη αυτή προβλέπει εκχώρηση για τη διάρκεια των σχετικών δικαιωμάτων (50 έτη) και παγκοσμίως και δεν περιλαμβάνει διάταξη περί προσαρμογής της κατ' αποκοπήν αμοιβής στην περίπτωση κατά την οποία, κατά το χρονικό αυτό διάστημα, το σύνολο των εσόδων που προέρχονται από την εκμετάλλευση των υπηρεσιών της ΕΟΒ αποδεικνύει ότι η αμοιβή αυτή είναι δυσανάλογα χαμηλή σε σύγκριση με τα έσοδα αυτά. Εάν μια εγγραφή έχει εμπορική επιτυχία, η αμοιβή δεν θα αναπροσαρμοστεί ποτέ. Τούτο συνιστά παράβαση του άρθρου 20 της οδηγίας 2019/790 και των αρχών της δέουσας και αναλογικής αμοιβής.

Τρίτο σκέλος

- 46 Ουδεμία διάταξη της προσβαλλόμενης πράξης δεν επιτρέπει στους μουσικούς να ελέγχουν τα κριτήρια βάσει των οποίων καθορίζεται η αμοιβή των δικαιωμάτων που εκχωρούνται ούτε προβλέπει κατ' αντιμωλίαν κοινό υπολογισμό ούτε κοινοποίηση ή παροχή των δεδομένων σχετικά με την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων από την ΕΟΒ. Οι μουσικοί, οι οποίοι δεν έχουν κανένα δικαίωμα εποπτείας επί της διαχείρισης της συνεργαζόμενης ανώνυμης εταιρίας ιδιωτικού δικαίου, δεν θα έχουν καμία δυνατότητα να ελέγξουν τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης των συγγενικών δικαιωμάτων που προκύπτουν από τις υπηρεσίες που έχουν παράσχει στο πλαίσιο της σύμβασης μεταξύ της εταιρίας αυτής και της ΕΟΒ.

Τέταρτο σκέλος

- 47 Η προσβαλλόμενη πράξη δεν περιλαμβάνει καμία διάταξη που να επιτρέπει την ανάκληση των συγγενικών δικαιωμάτων από τους δικαιούχους τους σε περίπτωση μη εκμετάλλευσης από την ΕΟΒ και, ως εκ τούτου, δεν συμμορφώνεται προς τις αρχές που ορίζονται στην οδηγία 2019/790.

Τα επιχειρήματα του καθού

- 48 Το καθού υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες δεν είναι αποδέκτες της οδηγίας 2019/790 και ότι η οδηγία δεν αφορά τους δημοσίους υπαλλήλους.

Επί του πρώτου σκέλους

- 49 Το άρθρο 18 της οδηγίας 2019/790 δεν εμποδίζει τον καθορισμό της αμοιβής των συγγενικών δικαιωμάτων των ερμηνευτών με βασιλικό διάταγμα για τους καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται υπό το καθεστώς δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης. Για τους καλλιτέχνες που προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, ο συντάκτης της προσβαλλόμενης πράξης λαμβάνει υπόψη την αρχή της συμβατικής ελευθερίας, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις της.

- 50 Για να εκτιμηθεί ο πρόσφορος και αναλογικός χαρακτήρας της αμοιβής των ερμηνευτών, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι τα δικαιώματα που εκχωρούνται από κάθε μουσικό της ορχήστρας δεν έχουν καμία πραγματική ή δυνητική οικονομική αξία, χωρίς τα δικαιώματα του δημιουργού των καταγεγραμμένων έργων, χωρίς τα συγγενικά δικαιώματα των άλλων καλλιτεχνών της ΕΟΒ και χωρίς τα συγγενικά δικαιώματα του παραγωγού των εγγραφών που εκχωρούνται. Τα συγγενικά δικαιώματα των καλλιτεχνών της ορχήστρας αντιπροσωπεύουν μικρό μόνο μέρος των πνευματικών δικαιωμάτων που πρέπει να αποκτήσει η ΕΟΒ για την ελεύθερη εκμετάλλευση των παροχών των μουσικών. Η αμοιβή των ερμηνευτών στους οποίους αναφέρεται η προσβαλλόμενη πράξη είναι κατάλληλη και αναλογική προς την πραγματική ή δυνητική οικονομική αξία των δικαιωμάτων που εκχωρούνται.

- 51 Εξάλλου, ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλουν οι προσφεύγοντες αφορά αποκλειστικά την κατ' αποκοπήν αμοιβή των 600 ευρώ και αγνοεί τις πολλαπλές άλλες αμοιβές που προβλέπει η προσβαλλόμενη πράξη, οι οποίες αντιστοιχούν στο σύνολο ή μέρος των καθαρών εσόδων που προέρχονται από την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων που εκχωρούνται και, επομένως, είναι προδήλως αναλογικές και κατάλληλες.

- 52 Το άρθρο 26, παράγραφος 2, της οδηγίας 2019/790 αναφέρεται σε «πράξη» και όχι σε «σύμβαση» ή «συμφωνία», οπότε η έκφραση «πράξη που έχει συναφθεί» περιλαμβάνει και τις πράξεις που εκδίδονται από την εκτελεστική εξουσία.

Επί του δευτέρου σκέλους

- 53 Η οδηγία δεν επιβάλλει τον καθορισμό της αμοιβής των ερμηνευτών της ΕΟΒ ανάλογα με την ενδεχόμενη επιτυχία της εκμετάλλευσης της παροχής τους σε όλες τις περιπτώσεις, αλλά μόνον όταν η αμοιβή αποδεικνύεται δυσανάλογα χαμηλή σε σύγκριση με τα έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των ερμηνειών.

Επί του τρίτου σκέλους

- 54 Τα κριτήρια για τον καθορισμό της κατ' αποκοπήν αμοιβής των 600 ευρώ για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 4, παράγραφος 3, της προσβαλλόμενης πράξης είναι σαφή και μπορούν εύκολα να ελεγχθούν από τους μουσικούς, οι οποίοι γνωρίζουν τον αριθμό των υπηρεσιών στις οποίες συμμετείχαν και γνωρίζουν αν οι υπηρεσίες αυτές καταγράφηκαν ή όχι. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των λοιπών αναλογικών αμοιβών είναι επίσης σαφή (καθαρά έσοδα μετά την αφαίρεση των μεταβλητών δαπανών παραγωγής). Αρκεί οι μουσικοί να ανασυνθέσουν το συνολικό ποσό των καθαρών εσόδων με βάση το ποσοστό που έλαβαν.

Τα επιχειρήματα της παρεμβαίνουσας

- 55 Κατά την παρεμβαίνουσα, τα άρθρα 18 έως 22 της οδηγίας 2019/790 εφαρμόζονται μόνο στο πλαίσιο συμφωνίας εκμετάλλευσης. Εν προκειμένω η ΕΟΒ δεν συνάπτει συμφωνία εκμετάλλευσης με τους μουσικούς της.
- 56 Επί του πρώτου σκέλους, επικαλούμενη όχι μόνο την αγγλική και την ολλανδική έκδοση της οδηγίας 2019/790, αλλά και τις αιτιολογικές σκέψεις 61 και 73, υποστηρίζει ότι το άρθρο 18 αναφέρεται εσφαλμένως σε «αναλογική» και όχι σε «ανάλογη» αμοιβή. Επομένως, η αμοιβή είναι σύμφωνη προς την οδηγία, εφόσον είναι ανάλογη (προς την πραγματική ή δυνητική οικονομική αξία των δικαιωμάτων για τα οποία παραχωρήθηκε άδεια χρήσης ή μεταβιβάστηκαν), ανεξαρτήτως του αν είναι κατά τα λοιπά κατ' αποκοπήν ή αναλογική.
- 57 Η προσβαλλόμενη πράξη προβλέπει πράγματι «κατάλληλη και αναλογική αμοιβή» κατά την έννοια της οδηγίας, δεδομένου ότι οι μουσικοί λαμβάνουν ετήσια κατ' αποκοπήν αμοιβή 600 ευρώ που καλύπτει άθροισμα 25 υπηρεσιών και διάφορες αποζημιώσεις ανάλογες προς τα καθαρά έσοδα της ΕΟΒ που προέρχονται από την εκμετάλλευση των συγγενικών τους δικαιωμάτων. Συνεπώς, οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από την προσβαλλόμενη πράξη έχουν προδήλως εύλογη σχέση με την πραγματική οικονομική αξία των δικαιωμάτων που εκχωρούνται κατ' αυτόν τον τρόπο. Τέλος, οι αμοιβές που προβλέπονται στην προσβαλλόμενη πράξη είναι σύμφωνες προς την πρακτική του κλάδου.
- 58 Το άρθρο 18 της οδηγίας 2019/790 ουδόλως απαιτεί η εκχώρηση να πραγματοποιείται μέσω συμφωνίας χωριστής από τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης των οικείων μουσικών, αλλά, αντιθέτως, προβλέπει στην παράγραφο 2 ότι «τά κράτη μέλη είναι ελεύθερα να χρησιμοποιούν διαφορετικούς μηχανισμούς».

Επί του δευτέρου σκέλους

- 59 Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από την προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως αμοιβή «δυσανάλογα χαμηλή σε σύγκριση με όλα τα επακόλουθα σχετικά έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των έργων ή των ερμηνειών», καθόσον συνίστανται, ιδίως, σε αμοιβές ανάλογες προς τα καθαρά έσοδα που προέρχονται από την εκμετάλλευση των συγγενικών

δικαιωμάτων και κυμαίνονται μεταξύ 50 και 100 % των καθαρών εσόδων της ΕΟΒ.

IV) Η εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου

- 60 Τα ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσον η οδηγία 2019/790 εφαρμόζεται στα συγγενικά δικαιώματα που εκχωρούνται στο πλαίσιο δημοσιοϋπαλληλικού καθεστώτος, αφενός, και με το κατά πόσον η εν λόγω οδηγία εμποδίζει την έκδοση μονομερούς κανονιστικής πράξης για την εκχώρηση συγγενικών δικαιωμάτων πριν από τις 7 Ιουνίου 2021, αφετέρου, αφορούν την ουσία της υπόθεσης.
- 61 Για πρώτη φορά στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, μολονότι το προοίμιο της προσβαλλόμενης πράξης αναφέρεται ρητώς στην οδηγία 2019/790 και τεκμηριώνει τη συμβατότητα της πρώτης προς τη δεύτερη, το καθού υποστηρίζει ότι «οι προσφεύγοντες δεν μπορούν να αξιώσουν την εφαρμογή των άρθρων 18 έως 23 της οδηγίας, τα οποία αποτελούν το κεφάλαιο 3, που φέρει τον τίτλο “Δίκαιη αμοιβή των δημιουργών και ερμηνευτών βάσει συμβάσεων εκμετάλλευσης”, το οποίο αφορά, όπως προκύπτει από τον τίτλο του, μόνον τους καλλιτέχνες που απασχολούνται με σύμβαση εκμετάλλευσης των συγγενικών τους δικαιωμάτων και όχι τους δημοσίους υπαλλήλους».
- 62 Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει, επίσης, ότι «είναι αμφίβολο αν τα άρθρα αυτά εφαρμόζονται στην εκχώρηση συγγενικών δικαιωμάτων επί παροχών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο σύμβασης εργασίας ή κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης». Η παρεμβαίνουσα κάνει αναφορά στην αιτιολογική σκέψη 72 της οδηγίας.
- 63 Το καθού και η παρεμβαίνουσα υποστηρίζουν περαιτέρω ότι η οδηγία εφαρμόζεται «με την επιφύλαξη των πράξεων που έχουν συναφθεί και των δικαιωμάτων που έχουν αποκτηθεί πριν από τις 7 Ιουνίου 2021», ενώ η προσβαλλόμενη πράξη προβαίνει στην εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων των μουσικών της ΕΟΒ στις 4 Ιουνίου 2021.
- 64 Η επιχειρηματολογία του καθού και της παρεμβαίνουσας εγείρουν τα ερωτήματα αν η οδηγία 2019/790, και ιδίως τα άρθρα 18 έως 23 αυτής, καλύπτει την περίπτωση της εκχώρησης συγγενικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο δημοσιοϋπαλληλικής σχέσης και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, αν το καθού όφειλε να συμμορφωθεί προς τις διατάξεις αυτές όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, με την οποία εκχωρούνται μονομερώς τα συγγενικά δικαιώματα των μουσικών της ΕΟΒ, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας μεταφοράς της οδηγίας αυτής στο εθνικό δίκαιο.
- 65 Τα ερωτήματα αυτά αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και, ως εκ τούτου, πρέπει να υποβληθούν στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ.

V. Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Έχουν τα άρθρα 18 έως 23 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2011/29/ΕΚ, την έννοια ότι αντιτίθενται στη διά κανονιστικής ρύθμισης εκχώρηση των συγγενικών δικαιωμάτων δημοσίων υπαλλήλων όσον αφορά τις παροχές στις οποίες προβαίνουν στο πλαίσιο της οικείας εργασιακής σχέσης;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, πρέπει οι όροι «πράξεις που έχουν συναφθεί» και «δικαιώματα που έχουν αποκτηθεί» του άρθρου 26, παράγραφος 2, της οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17^{ης} Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2011/29/ΕΚ να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκχώρηση συγγενικών δικαιωμάτων που έχει λάβει χώρα διά κανονιστικής ρύθμισης εκδοθείσας πριν από τις 7 Ιουνίου 2021;